

“Kompüter elmləri və data analitikası üzrə magistr proqramı” layihəsinin açılış mərasimində BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counzun çıxışı

12 mart 2020-ci il

Hörmətli nazir Bayramov,
Hörmətli rektor Paşayev,
Zati-aliləri səfir Litzenberqer,
Möhtərəm qonaqlar,
Xanımlar və cənablar,

Giriş

Sabahınız xeyir.

Cənab Bayramov bu, Sizin nazirliyinizə ilk səfərimdir və həqiqətən də burada olmaqdan məmnunluq duyuram.

Təhsil Nazirliyi və BP şirkəti arasında uğurlu təcrübəyə söykənən məhsuldar tərəfdaşlıq mövcuddur.

Biz birlikdə bir sıra dəyərli layihələr həyata keçirmişik.

Bütün bu layihələrin ümumi məqsədi Azərbaycanda yerli potensialın gücləndirilməsinə yardım etməkdir.

Bu gün daha bir möhtəşəm təşəbbüsün açılışını etməyimizdən isə iqiqat məmnunluq duyuram.

Lakin, icazə verin ilk növbədə icraçı tərəfdaşımız olan ADA Universitetini 14 illiyi münasibətilə təbrik edim.

Gənc yaşına baxmayaraq, hazırda ADA çoxlarının təhsil almaq istədiyi bir təhsil ocağıdır.

Rektor Paşayev, Siz və bütün ADA kollektivi yeni nəsillə mütəxəssislərin yetişdirilməsində möhtəşəm işlər görürsünüz. Bu

gənclər ölkənin gələcək inkişafında böyük rol oynayacaqlar.
Təbriklər!

Mən şadam ki, bizim yeni layihəmiz eyni məqsədə xidmət edəcək.
İndi isə icazə verin bu təşəbbüsün nə üçün bu qədər möhtəşəm
və önəmli olduğundan bəhs edim.

Nə üçün data elmi əhəmiyyətlidir

Bu gün, **data (yəni verilənlər) hər yerdədir.**

Onun həcmi indiyə qədər olduğundan daha sürətlə böyüyərək,
hər iki ildə ikiqat artır və bizim həyatımızı dəyişir.

Forbes jurnalındakı bir məqaləyə əsasən 2020-ci ilin sonunadək
planetimizdəki hər bir insan hər saniyədə təxminən 1,7 meqabayt
yeni informasiya yaradacaq.

“Big data” sektoru hazırda 189 milyard ABŞ dolları dəyərindədir
və 2022-ci ilədək 247 milyard dollara çatacaq.

Buna görə də, ən azı kompüter elmlərinin və data analitikasının
əsaslarını bilmək son dərəcədə önəmli əhəmiyyət daşıyır.

Bundan sonra gələcəyimiz məhz bu sahəyə söykənir.

Hazırda süni intellekt, avtomatlaşdırma və qabaqcıl
proqnozlaşdırıcı analitika kimi inqilabi texnologiyaların bir çoxu
data əsasında işləyir.

Bu, keçmişdə texnoloji nailiyyətlərin və sənayedəki inqilabların
gerçəkləşdirilməsi üçün neftdən istifadə olunmasına bənzəyir.

Əgər **data “müasir dövrün nefti”dirsə**, o zaman data-nın biznes
biliklərinə və analitik məlumatlara çevrilməsi üçün **necə emal
olunacağını bilmək** onun potensialının açılmasında son
dərəcədə mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Data analitikasının bizneslərin transformasiyasına təkən verdiyinə şahidi olduğumuz saysız misallar var.

Amazon, Netflix, Facebook kimi şirkətlər **öz sektorunda qabaqcıl biznesə** çevrilmək üçün “big data”nın və proqnozlaşdırıcı analitikanın tam potensialı ilə necə istifadə oluna biləcəyini göstərən bariz nümunələrdir.

BP şirkətində də **“big data”dan istifadə etməklə iş üsulumuzu fundamental şəkildə dəyişdiyimiz** bir sıra möhtəşəm nümunələr var. Bunlardan ikisini qeyd etmək istəyirəm.

Birinci nümunədə – biz dünyanın müxtəlif yerlərində yerləşən 2500 quyumuz haqqında məlumatların toplandığı “ARGUS” adlandırdığımız data platforması hazırlamışıq. Bu data platformasındakı məlumatlar “bulud” texnologiyalarında yerləşdirilib və istənilən yerdən, istənilən müvafiq mühəndis üçün əlçatandır.

Əvvəllər hazırlanmasına günlərlə vaxt sərf edilən quyu təhlilləri indi artıq proqnozlaşdırıcı analitika imkanları sayəsində əl altında olan materiallardan istifadə etməklə ARGUS platformasında real vaxt rejimində həyata keçirilə bilər.

İkinci nümunə isə - AÇG yatağında qum təzahürü ilə mübarizədə istifadə etdiyimiz akustik sistemdir.

Bu cür sistemlərdən istifadə etməklə biz saatda bir terabayt data qeydə alırıq. Bu, eyni vaxtda 1000 filmin yüklənməsinə bərabərdir.

Heç kəsə sirr deyil ki, “big data” neft-qaz sektoru da daxil olmaqla, bir çox sektorlar üçün mürəkkəb bir sahədir.

Əksər hissəsi fərqli, struktursuz və getdikcə real-zaman rejimində olan böyük həcmli məlumatların və informasiyanın idarə olunması çətinidir.

Lakin, **düzgün istifadə edildikdə “big data” qarşıda böyük imkanlar açır** və mövcud bilikləri və qərarvermə prosesini təkmilləşdirməklə əvəzsiz dəyər yaradır.

Data analitikası artdıqca **data mütəxəssislərinə və analitiklərinə də tələbat artır.**

İndi artıq insanlar bunun mahiyyətini və analitikanın bizə nə verə biləcəyini başa düşürlər.

Layihə haqqında məlumat

Buna görə də, mən qürur duyuram ki, BP şirkəti AÇG, Şahdəniz, BTC və Cənubi Qafqaz Boru Kəməri layihələrindəki tərəfdaşları adından ADA Universitetinə kompüter elmləri və data analitikası üzrə yeni magistr proqramının fəaliyyətə başlamasında yardım edəcək.

Azərbaycanda ilk dəfədir ki, bu ikili proqram yüksək tələbat olan bu iki sahədə elmi dərəcə verəcək.

Bu məqsədlə, ADA Universiteti öz təcrübəsini dünyanın aparıcı beynəlxalq universitetlərindən biri olan Corc Vaşinqton Universitetinin təcrübəsi ilə birləşdirəcək.

Təxminən üç il bundan əvvəl biz tərəfdaşlarımızla birlikdə ADA Universitetində Data Analizi üzrə Tədqiqat Mərkəzinin yaradılmasına dəstək vermişdik.

O vaxt biz qeyd etmişdik ki, bu, ADA Universitetinin “big data” üzrə tədqiqat və təhlillərin aparılacağı regional mərkəzə çevrilməsində ilk addımdır.

İndi isə biz həmin təcrübəyə söykənərək hesab edirik ki, bu yeni proqram ölkədə **data analitikası sahəsində potensialın inkişaf etdirilməsinə təkan verəcək**

Və nəticə etibarilə, yeni nəsil data mütəxəssislərinin və analitiklərinin yetişdirilməsinə imkan yaradacaq.

Bu yeni mütəxəssislər məktəbi yerli iqtisadiyyatın bütün sektorlarında **böyük həcmli datanı (“big data”) rəqəmsal nailiyyətləri dəstəkləmək üçün böyük dəyəərə çevirməyə** yardım edəcək.

Yekun

BP və tərəfdaşları Azərbaycanda bir çox sosial sərmayə təşəbbüslərinə dəstək verir.

Bu baxımdan təhsil bizim üçün prioritet sahələrdən biridir.

Faktiki olaraq, bugünkü layihə Azərbaycanda təhsil sektoruna qoyduğumuz digər sərmayələr arasında ən yüksək dəyəərə malik olan layihələrdəndir.

ADA Universitetinə üzərinə götürdüyü öhdəliyə görə və bu təşəbbüsü kağız üzərindəki plandan reallığa çevirməyə hazır olduğuna görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

Davamlı dəstəyinə görə Təhsil Nazirliyinə minnətdarlığımı bildirirəm.

Bu vaxtadək bütün birgə söylərimizin uğurlu nəticələr verdiyi danılmazdır. Mən əminəm ki, bu yeni layihə də eyni qaydada uğurlu olacaq.

Ölkədə potensialın inkişaf etdirilməsinə töhfə vermək üçün göstərdiyimiz söylərdə bizimlə birlikdə olan tərəfdaşlarımıza təşəkkür edirəm.

Yekunda isə bu və bir çox digər möhtəşəm davamlı inkişaf layihələrinin reallaşdırılmasında gördükləri yüksək səviyyəli işlərinə görə BP-dəki həmkarlarıma təşəkkür edirəm.

Bir neçə il sonra bu proqramın ilk məzunlarını təbrik etməyi səbirsizliklə gözləyirəm. Onlar **Azərbaycanda yeni rəqəmsal dövrün ekspertlərini yetişdirəcək aparıcı mütəxəssislər** olacaq.

İcazə verin sözlərimi bir sitatla bitirəm: “İyirmi birinci əsr rəqəmsal ensiklopediyadır və yalnız onu oxuya bilənlər uğur qazanacaq.”

Təşəkkür edirəm.

- SON -